

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

Факультет туризму
назва факультету

Кафедра економіки та менеджменту
назва кафедри

ЗАВДАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з методичними рекомендаціями щодо їхнього виконання

з навчальної дисципліни:

ЦІНОУТВОРЕННЯ

підготовки БАКАЛАВРІВ
галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**
(спеціальність 073 – «Менеджмент»)

Укладач(і):

О.І. Завидівська, к.е.н., доцент, доцент
кафедри економіки та менеджменту

Завдання до семінарських занять з дисципліни «Ціноутворення» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».
9 с. (денна форма навчання).

Розробники:

Завидівська О.І., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Затверджено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол від “29” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ (Павленчик Н.Ф.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

Семінарське заняття №1

Тема 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЦІНОУТВОРЕННЯ

Тема 2. ЦІНА В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ. ЗАГАЛЬНА КЛАСИФІКАЦІЯ ЦІН

1. Питання, що виносяться на обговорення:

1. Сутність ціни та її основні функції
2. Теорії, що визначають цінність товару
3. Методологія ціноутворення
4. Система цін і ознаки, покладенні в її основу
5. Види цін та їх характеристика
6. Класифікаційні ознаки цін
7. Ціни зовнішнього та внутрішнього ринків

2. Додаткові запитання:

1. Охарактеризуйте місце процесу ціноутворення в ринковому механізмі.
2. Дайте визначення цінового механізму.
3. Які теорії вартості Вам відомі ?
4. Дайте визначення ціни як інструменту економіки.
5. Що називають методологією ціноутворення ?
6. Які особливості методики ціноутворення ?
7. Які існують принципи ціноутворення ?
8. Охарактеризуйте існуючу систему цін.
9. Ціна як регулятор розвитку ринкової економіки та її функції.
10. Охарактеризуйте загальну класифікацію цін.
11. Які ціни називаються оптовими, а які роздрібними ?
12. Які різновиди оптових та роздрібних цін відомі Вам ?
13. Охарактеризуйте особливості франкування при продажу товарів.

Література: [1-5]

Семінарське заняття №2

Тема 3. ЦІНОВА ПОЛІТИКА І СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА

1. Питання, що виносяться на обговорення:

1. Зміст цінової політики підприємства та основні етапи її формування
2. Поняття та основні етапи розробки цінової стратегії
3. Основні види цінових стратегій

2. Додаткові запитання:

1. Дайте визначення цінової політики підприємства.
2. Чим відрізняються системи встановлення індивідуальних та єдиних цін ?
3. Сформулюйте етапи загального алгоритму методики розрахунку цін.
4. Які фактори визначають верхню та нижню межу ціни на товар?
5. Чому визначення цін і витрат конкурентів є важливим етапом цінової

політики підприємства ?

6. Які переваги та недоліки маркетингових методів ціноутворення?
7. Опишіть додаткові умови, вирішення яких сприяє встановленню оптимальної ціни на продукцію.
8. Що таке стратегія ціноутворення?
9. Назвіть ознаки класифікації стратегій ціноутворення.
10. Наведіть приклади застосування різних видів стратегій ціноутворення.

Література: [1-5]

Семінарське заняття №3-4 **Тема 4. МЕТОДИ ЦІНОУТВОРЕННЯ**

1. Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття і класифікація методів ціноутворення
2. Зміст, переваги та недоліки витратних методів ціноутворення
3. Методи ціноутворення, які базуються на попиті
4. Методи ціноутворення з орієнтацією на конкуренцію
5. Ціноутворення з орієнтацією на максимальний прибуток
6. Загальна характеристика параметричних методів ціноутворення та їх види

2. Додаткові запитання:

1. Значимість кінцевого результату як фактор, що впливає на чутливість покупців до рівнів цін.
2. Можливість розподілу витрат як фактор, що впливає на чутливість покупців до рівнів цін.
3. Вимір “справедливості ціни” як фактор, що впливає на чутливість покупців до рівнів цін.
4. Ефект створення запасів як фактор, що впливає на чутливість покупців до рівнів цін.
5. Охарактеризуйте переваги витратних методів ціноутворення.
6. Охарактеризуйте недоліки витратних методів ціноутворення.
7. Охарактеризуйте переваги методів ціноутворення з орієнтацією на конкуренцію.
8. Які недоліки методів ціноутворення з орієнтацією на конкуренцію?
9. Визначіть переваги та недоліки ціноутворення з орієнтацією на максимальний прибуток.
10. Охарактеризуйте параметричні методи ціноутворення.

Література: [1-5]

Семінарське заняття №5
Тема 5. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІНОУТВОРЕННЯ В
УКРАЇНІ

1. Питання, що виносяться на обговорення:

1. Основні засади державного регулювання цін
2. Форми і методи державного регулювання цін
3. Повноваження органів державного регулювання цін
4. Контроль за додержанням державної дисципліни цін

2. Додаткові запитання:

1. Доведіть необхідність державного регулювання цін в ринковій економіці.
2. Визначте основні цілі державного регулювання цін.
3. Охарактеризуйте методи, за допомогою яких держава впливає на процес ціноутворення.
4. Опишіть прямі та непрямі методи регулювання цін.
5. Як в Україні розмежовано повноваження органів державного регулювання цін ?
6. Охарактеризуйте систему державного регулювання цін монопольних утворень.
7. Яка відповідальність суб'єктів господарювання за порушення державної дисципліни цін ?

Література: [1-5]

Семінарське заняття №6
Тема 6. ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ В БАЗОВИХ ГАЛУЗЯХ
ЕКОНОМІКИ

1. Питання, що виносяться на обговорення:

1. Особливості ціноутворення в промисловості
2. Особливості ціноутворення в торгівлі
3. Особливості ціноутворення в сільському господарстві
4. Особливості ціноутворення в будівництві

2. Додаткові запитання:

1. Що таке операційний прибуток?
2. Що Ви розумієте під гуртовою відпускнуою ціною виробництва?
3. Назвіть складові операційних витрат?
4. Що таке посередницька маржа?
5. Що Ви розумієте під операційним прибутком?
6. Які чинники впливають на ціноутворення у сільському господарстві?
7. Що таке рентний принцип ціноутворення?
8. Що таке закупівельні ціни?

9. Назвіть три особливості ціноутворення в будівництві.

Література: [1-5]

Семінарське заняття №7

Тема 7. ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ У СФЕРІ ПОСЛУГ

1. Питання, що виносяться на обговорення:

1. Сфера послуг: основні поняття
2. Особливості формування транспортних тарифів
3. Ціноутворення на туристичні послуги
4. Ціноутворення на медичні послуги

2. Додаткові запитання:

1. Що Ви розумієте під послугою?
2. Що таке тарифоутворення та транспортний тариф?
3. Охарактеризуйте форму побудови тарифів.
4. Які чинники впливають на собівартість перевезення вантажів автомобільним транспортом?
5. Що таке фрахтова ставка?
6. Назвіть складові ціни на туристичні послуги.
7. Які Ви знаєте види комісійних винагород посередникам?
8. Охарактеризуйте схему ціноутворення на туристичні послуги.
9. Назвіть помилки, що можуть виникати при наданні платних медичних послуг

Література: [1-5]

Теми рефератів

з дисципліни «Ціноутворення»:

1. Вартість і ціна виробництва.
2. Економічна сутність і функція ціни в умовах ринкових відносин.
3. Система цін на сучасному етапі, розвитку економіки України
4. Форми й методи ціноутворення.
5. Основні напрямки реформи ціноутворення та її роль у переході до нових форм господарювання.
6. Ціна та механізм її формування в ринковому господарстві.
7. Економічний зміст і фактори, що визначають рівень і структуру ринкової ціни.
8. Попит і його роль у формуванні ціни.
9. Витрати й процес ціноутворення.
10. Фактор конкуренції в ціноутворенні.
11. Світові ціни: зміст, види, особливості формування і руху.
12. Динаміка світових цін на головні товари, її особливість на сучасному етапі.
13. Транспортний фактор в ціноутворенні в міжнародній торгівлі.

14. Цінова політика в господарській діяльності підприємства в умовах ринку.
15. Сутність і види цінової політики підприємства.
16. Методи реалізації в ціновій політиці.
17. Інформаційне забезпечення кон'юнктурно-цінової роботи на підприємстві.
18. Механізм регулювання цін в умовах переходу й розвитку ринку.
19. Механізм господарювання та функції цін.
20. Вимірвальна функція ціни та система економічних оцінок виробничих ресурсів.
21. Ціна як інструмент розподілу й регулятор пропорції.
22. Стимулююча функція ціни і її вплив на господарську діяльність підприємства.
23. Ціна як засіб збалансування попиту і пропозиції.
24. Наукові основи й методологія ціноутворення в ринкових умовах.
25. Взаємозв'язок ціноутворення та внутрішнього планування фірми в умовах ринку.
26. Особливості ціноутворення в машинобудівному комплексі на сучасному етапі.
27. Особливості ціноутворення в зовнішньоекономічному комплексі на сучасному етапі.
28. Особливості ціноутворення в агропромисловому комплексі на сучасному етапі.
29. Ціна в структурній перебудові економіки України.
30. Ціна в підвищенні ефективності господарської діяльності та реорганізації підприємств військово-промислового комплексу.
31. Організація ціноутворення в Україні, напрямки розвитку.
32. Державне регулювання і контроль цін в Україні, шляхи вдосконалення.
33. Організація проведення перевірок дисципліни ціни.
34. Ціна товару як один з основних інструментів маркетингу.
35. Використання теоретичних положень різних наук в ціновій роботі, маркетингових служб підприємства.
36. Цінова робота маркетингових служб підприємства на різних стадіях життєвого циклу товару.
37. Керування витратами та цінами в експортному виробництві.
38. Ціна і прибуток: стратегія ціноутворення.
39. Довгострокові наслідки ухвалення рішення по ціні.
40. Вплив ринкових умов на процес ціноутворення.
41. Визначення ціни на нові й унікальні товари.
42. Ціноутворення в умовах інфляції.
43. Соціально-економічна політика та державне регулювання цін.
44. Вибір оптимальних економічних рішень в умовах ринкових відносин.
45. Методика визначення вихідної й ринкової ціни з використанням принципу маркетингу.

Вимоги до оформлення:

Виконання реферату передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із навчальної дисципліни та застосування при її виконанні літературних джерел, конкретних виробничих ситуацій, законодавчих актів в галузі ціноутворення.

Реферат складається з: титульної сторінки; змісту; вступу, основної частини; висновків; списку використаної літератури; додатків.

Вступ має розкривати актуальність обраної студентом теми, її проблематику, мету виконання роботи.

Основна частина роботи (може включати декілька розділів) має включати характеристику сучасного стану проблеми, опис нормативної бази, погляд різних авторів на цю проблему, позитивні та негативні наслідки проблеми.

Висновки мають включати обґрунтовані узагальнення студента щодо досягнення мети роботи. Можливо, рекомендації до вдосконалення ціноутворення за вибраною проблемою.

Список використаної літератури необхідно скласти у певному порядку: спочатку наводяться нормативні та законодавчі акти, статистичні довідки, потім загальна та спеціальна література за алфавітом

Обсяг роботи 10 – 15 сторінок рукописного тексту (26-28 рядків на сторінці) або 8 – 12 сторінок машинописного тексту (14 шрифт, полуторний інтервал, шрифт Times New Roman). Границі для тексту в такому вигляді: верхні – 20мм., нижні – 20мм., ліві – 25мм., праві – 15мм. Тематика доповідей розміщена нижче.

Рекомендована література

Основна

1. Закон України “Про ціни і ціноутворення” [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2013. – №19-20. – ст.190. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>

2. Бакунов О.О.Цінова політика підприємства: навч. посіб. / О.О. Бакунов, Ю.О. Кучеренко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2016. – 111 с.

3. Артус М.М. Формування механізму ціноутворення в умовах ринкової економіки: монографія / М.М. Артус. – Тернопіль: Економічна думка, 2012. – 382 с.

4. Березін О.В. Управління ціноутворенням: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Березін, Ю.В. Карпенко. – Суми: Університетська книга, 2012. – 175 с.

5. Мазур О.Є. Ринкове ціноутворення. Навчальний посібник – К.: “Центр учбової літератури”, 2012. – 480 с.

Допоміжна

1. Малініна Н.М. Ціни і ціноутворення: практикум / Н.М. Малініна, І.В. Причепка, В.В. Кавецький. – Вінниця: ВНТУ, 2015. – 63 с.
2. Пінішко В.С. Ціни і ціноутворення. Навчальний посібник. – Львів: “Інтелект-Захід”, 2006. – 488 с.
3. Пінішко В.С. Ціни і ціноутворення: навч. посіб. / Пінішко В.С., Рудницька О.С., Юсипович О.І. – Л.: Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. – 191 с.
4. Тормоса Ю.Г. Ціни та цінова політика: Навч.-метод. посібник / Ю.Г. Тормоса. – К.: КНЕУ, 2006. – 247 с.
5. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: Навч. посібник / Л.О. Шкварчук. – К.: Кондор, 2008. – 195 с.
6. Шульга О.А. Ціноутворення: курс лекцій: [навч. посіб.] / Шульга О.А. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – 110 с.
7. Шуляк П.Н. Ценообразование: Уч.-практ. пособие / П.Н. Шуляк. – М.: Изд. Дом “Дашков и К”, 2008. – 332 с.

Інформаційні ресурси

1. Президент України <http://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України. <http://www.rada.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <http://minfin.kmu.gov.ua>
6. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>
7. Головне управління статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Література бібліотеки ЛДУФК ім. І. Боберського